

Årsredovisning
för
Stiftelsen Gräsöfonden

817301-4336

Räkenskapsåret

2020

Styrelsen för Stiftelsen Gräsöfonden får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2020.

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK. Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i hela kronor (kr). Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

Stiftelsens huvudsakliga verksamhet är att bevara och vårda kulturlandskapet i Gräsö socken. Det sker genom att fonden stödjer verksamhet som utvecklar och bevarar betes-, äng-, och åkermarker.

Stiftelsen Gräsöfonden bildades 1995 av Östhammars kommun och Upplandsstiftelsen.

Stiftelsen har sitt säte i Gräsö

Styrelsen

Ledamöter

Jacob Spangenberg Ordförande, Östhammars kommun (C), Jenny Lundström Vice ordförande, Upplandsstiftelsen (MP), Magnus Högström Andre vice ordförande (LRF Börstil - Gräsö), Lennart Owenius Östhammars kommun (M), Sören Bergqvist Upplandsstiftelsen (V), Niklas Wahlund Gräsö Hembygdsförening, Roger Jansson Gräsö Skärgårdsråd

Ersättare

Margareta Widén Berggren Östhammars kommun (S), Håkan Marklund Upplandsstiftelsen (L), Henrik Manfredsson LRF Börstil - Gräsö, Anders Kjellgren Östhammars kommun (M), Lars Berglöf Upplandsstiftelsen (S), Jan Törnqvist Gräsö Turism, Mikael Pettersson Gräsö Skärgårdsråd

Styrelsen har haft två protokollförda styrelsemöten under verksamhetsåret 2020; ett styrelsemöte 18 mars och ett styrelsemöte 14 oktober, båda genomförda digitalt till följd av Coronapandemin. Vid höstens möte deltog adjungerande ledamot Marja Eriksson från Upplandsmuseet under delar av mötet.

Styrelseledamöterna Henrik Manfredsson och Roger Janson har deltagit i valda delar av de arbetsgruppsmöten som fokuserat på planering, genomförande och uppföljning av möten med allmänhet och markägare på Gräsö inom aktiviteten ”Gräsön växer igen”.

Stiftelsens arbetsgrupp

Gräsöfondens arbetsgrupp har under 2020 bestått av Camilla Andersson från Östhammars kommun, Maria Hoflin från Upplandsstiftelsen, Kristina Mattsson från Gräsö och Kerstin Söderberg från Söderby/Rävsten. Arbetsgruppen har under verksamhetsåret sammanträtt; 23 januari, 2 mars, 3 mars, 18 mars, 24 mars, 22 april, 7 maj, 4 juni, 27 augusti, 21 september, 24 september, 1 oktober, 12 oktober, 14 oktober, 3 november och 9 december. Arbetsgruppen har nästan uteslutande genomfört sina möten digitalt.

Främjande av ändamålet

Fondens löpande verksamhet

Fondens posthantering och handkassa har upprätthållits av Kristina Mattsson. Camilla Andersson har haft hand om e-post, telefon och PR. Fondens sekreterare har varit Camilla Andersson och Maria Hoflin. Maria Hoflin har ansvarat för hemsidan. Från och med 2017 har fondens ekonomihantering skötts av Kristina Mattsson i egenskap av Gräsöfondens ekonomifunktion i enlighet med avtal, som förlängdes under 2020. Hela arbetsgruppen arbetar löpande med administration, underlag inför styrelsemöten och beredning av ärenden. Tackkort för minnes- och hyllningsgåvor har skickats till gåvogivare under året.

Skötselinsatser

Fondens slätteraggregat har under året varit placerat på Gräsö gård, där Magnus Högström har haft uppdraget att sköta utlåning och underhåll. Slätterbalken har utlånats för landskapsvård på Gräsö vid okänt antal tillfällen under året. Statistik från användningen har inte kunnat redovisas. Detta har bidragit till att ängsmark på ön sköts med slätter med okänd omfattning. Tidigare års utlåningsuppgifter är 18 tillfällen år 2014, 16 tillfällen år 2015, 14 tillfällen år 2016, ett tiotal tillfällen per år 2017, 2018 och 2019.

Stöd till landskapsvårdande insatser

År 2012 inrättade Gräsöfondens styrelse en möjlighet att söka ett mindre ekonomiskt stöd från stiftelsen med syfte att uppmuntra markägare/brukare på Gräsö att fortsätta eller påbörja landskapsvårdande insatser. Stödet har kunnat sökas med motivering och kostnadsberäkning för insatsen. Ansökningarna ska enligt beslut beredas av arbetsgruppen som sedan föreslår tilldelning till styrelsen för beslut.

År 2017, 2018 och 2019 beslutade styrelsen att vila denna stödmöjlighet med hänvisning till stiftelsens svaga ekonomi. År 2020 vilades priset med hänvisning till priset till Dan Söderbergs minne som fyller ett liknande syfte.

Utdelning av 2020 års kulturmarkspris

Sedan år 2012 har Gräsöfonden årligen delat ut ett Kulturmarkspris. Det finns möjlighet för alla att nominera någon eller några som har gjort en insats för att vårda Gräsöns kulturlandskap. Nomineringarna bereds enligt styrelsens beslut av arbetsgruppen och beslutas av ordföranden. Kulturmarkspris om 5 000 kr tilldelades år 2020 Roger Jansson med familj vid Långviken. Priset delas vanligtvis ut på Gräsö gårds julmarknad men då denna ställs in till följd av pandemin delas priset ut i samband med Gräsöfondens vårmöte alternativt separat om mötet inte genomförs fysiskt.

Motivering:

"Roger med familj håller ett vackert öppet skärgårdslandskap ner mot vattnet i Långviken med hjälp av betesdjur. Ett trettiotal får och ungdjur av nöt håller delar av Gräsöns marker öppna."

Dan Söderbergs minnesfond

Efter en mycket generös donation till stiftelsen Gräsöfonden beslutade styrelsen under 2015 att inrätta en fond till Dan Söderbergs minne. Genom minnesfonden vill Gräsöfonden möjliggöra insatser som främjar bibehållandet av traditionella byggnader, landskapselement och kulturmarker i Gräsö socken.

Utdelningen sker en gång per år under perioden 2016-2025. Ansökningarna bereds av arbetsgruppen som sedan föreslår tilldelning till styrelsen för beslut.

År 2020 beslutade Gräsöfondens styrelse att bevilja stöd motsvarande 13 000 kr för bidrag till kurssamordning och delfinansiering av kursavgifter för samtliga deltagare för motorsågskurs A+B. Stödet har sökts av Håkan Johansson och Kristin Söderberg som ska samordna insatsen under sommaren 2021.

Besöksmål på Gräsön samt informationsbyggnad

Under 2010-2014 arbetade Gräsöfonden tillsammans med Upplandsstiftelsen och Östhammars kommun i ett Lokalt naturvårdsprojekt (LONA), medfinansierat med statliga medel, med att utveckla ett antal besöksmål på Gräsö. Syftet var att tillgängliggöra ett tiotal platser som visar på Gräsöns natur- och kulturlandskap.

Inom projektet skrevs avtal med markägare, platserna tillgängliggjordes genom skyltning, rastbord och röjning. Enligt ett upprättat samverkansavtal ska de tre parterna årligen avsätta medel för löpande och kommande skötsel och nyinvesteringar vid dessa besöksmål, vilket har gjorts av Gräsöfonden för 2020. Ansvaret för skötsel och tillsyn ligger inom avtalet på Upplandsstiftelsen. För några av besöksmålen finns andra avtal mellan Upplandsstiftelsen och Östhammars kommun som specificerar uppdelningen av skötsel.

Inom projektet projekterades också för en informationsbyggnad, ett litet lokalt naturum, med syfte att vara en samlings- och informationsplats för Gräsön. Grundarbetet genomfördes i projektet och byggnationen, toalett och markarbete finansierades via projektstöd inom Landsbygdsprogrammet. Under 2015-2016 arbetade de tre parterna vidare inom ett Lokalt naturvårdsprojekt (LONA), med att skapa en utställning och anlägga utemiljön vid platsen. Skötsel och underhåll av byggnad, utemiljö och parkering regleras enligt avtal mellan Upplandsstiftelsen och Östhammars kommun. Informationsbyggnaden och tillhörande toalett har hållits tillgängliga för besökare under hela året 2020.

Informations- och insamlingsinsatserna samt pandemins påverkan

Varje år deltar Gräsöfonden i ett antal informationsinsatser. Under 2020 har stiftelsen deltagit i följande:

Guidad cykeltur med fokus natur- och kulturlandskapet kopplat till brukade marker längs mellanturen på Gräsö genomfördes den 2 juli tillsammans med STF Norra Roslagen.

Gräsödagen ställdes in till följd av pandemin.

Julmarknaden på Gräsö gård ställdes in till följd av pandemin.

Löpande försäljning av Gräsöfondens böcker, vykort och kläder också skett på Gräsö gårds vandrarhem och Rävstens stugby. Böcker, mössor och kepsar har kunnat beställas via hemsidan.

Arbetsgruppen har under året använt sig av *Facebookgruppen "Gräsö"* (med närmare 4000 följare i mars 2021) för att kommunicera med Gräsöintresserade om stiftelsens aktiviteter, nominerings- och stödmöjligheter.

Information om stiftelsen Gräsöfonden har funnits med i *Gräsöguiden* och i separata annonser i *Annonssnytt* under 2020. Permanent information om Gräsöfonden finns även i *informationsbyggnaden* vid Gräsö gård. En större informationsskylt om Gräsöfonden är placerad vid ICA Sjöboden.

Gräsödagen och julmarknaden fyller en viktig funktion i att kommunicera med en mycket stor grupp människor, beskriva stiftelsens verksamhet och inhämta önskemål om projekt etc. Pandemin har därför påverkat stiftelsens synlighet. Utöver pandemins påverkan på den löpande verksamheten så drabbades aktiviteter av mer tillfällig natur av pandemirestriktionerna. Detta anges under avsnittet om väsentliga händelser under räkenskapsåret.

Fondintäkter

Ränteläget medför minskade intäkter från Gräsöfondens placeringar.